

UZASADNIENIE

Potrzeba nowelizacji ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 622, z późn. zm.) wynika przede wszystkim z konieczności wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 listopada 2011 r. sygn. akt P 29/10 (Dz. U. Nr 254, poz. 1529) w sprawie pytania prawnego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, jak również z konieczności dostosowania krajowych przepisów prawa celnego do przepisów unijnych.

W art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie zmiany polegającej na dostosowaniu krajowych przepisów prawa celnego dotyczących poboru przez organy celne opłat z tytułu przeprowadzonych badań lub analiz towarów do art. 30 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny (zmodernizowany kodeks celny) (Dz. Urz. UE L 145 z 04.06.2008 r. str. 1). Przepis ten na podstawie art. 188 ust. 3 ww. rozporządzenia stosuje się od dnia 1 stycznia 2011 r. Art. 30 rozporządzenia nr 450/2008, zatytułowany „Opłaty i koszty”, określa generalną zasadę, zgodnie z którą organy celne nie mogą pobierać opłat z tytułu przeprowadzania kontroli celnych lub innych form stosowania przepisów prawa celnego, jeżeli odbywa się to w godzinach pracy właściwych urzędów celnych. Wyjątki od tej zasady mogą dotyczyć przypadków świadczenia określonych usług.

W art. 92 ust. 1 ustawy – Prawo celne przewidziany jest pobór przez organ celny opłat z tytułu przeprowadzonych badań lub analiz towarów za świadczone usługi (art. 92 ust. 1 pkt 1 i 2), jak również za czynności badania i analizy towaru przeprowadzane przez organy celne w ramach wykonywania kontroli celnej w odniesieniu do towarów pozostających pod dozorem celnym (art. 92 ust. 1 pkt 3 i 4), które to czynności w świetle ww. przepisu zmodernizowanego kodeksu celnego powinny być wykonywane w godzinach pracy urzędu celnego bezpłatnie. W związku z powyższym, proponuje się w art. 92 ust. 1 uchylenie pkt 3 i 4 i tym samym zniesienie opłat za czynności badania i analizy towaru przeprowadzane przez organy celne, w ramach wykonywania kontroli celnej. Przedmiotowa zmiana spowoduje zmniejszenie kosztów

ponoszonych przez podmioty dokonujące obrotu towarowego z krajami trzecimi, w niektórych sytuacjach, wynikających z nieprawidłowości przy zgłaszaniu towarów.

Zmiana proponowana w art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy spowodowana jest koniecznością wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 listopada 2011 r. sygn. akt P 29/10. W ww. wyroku Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 93 ust. 2 ustawy – Prawo celne, w zakresie, w jakim dotyczy stawki opłaty za przechowanie w depozycie organu celnego towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo celne, jest niezgodny z art. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Przepis art. 93 ust. 2 ustawy – Prawo celne w ww. zakresie traci moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, tj. z dniem 25 listopada 2012 r.

W uzasadnieniu ww. wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w przypadku zajęcia towarów w celu uregulowania ich sytuacji i umieszczenia ich „przymusowo” w depozycie urzędu celnego opłata za przechowywanie towaru nabiera odmiennego charakteru. Nie stanowi ona – tak jak to ma miejsce w sytuacji, gdy instytucja depozytu urzędu celnego stosowana jest na wniosek osób dokonujących obrotu towarowego z zagranicą – ekwiwalentu za określoną usługę, ale przybiera postać daniny publicznej. W przypadku powyższej opłaty wymogiem wynikającym z zasady wyłączności ustawowej w dziedzinie prawa daninowego jest zatem uregulowanie w ustawie istotnych elementów konstrukcji daniny – w wypadku danin publicznych o charakterze niepodatkowym, określenie w ustawie co najmniej dolnych i górnych granic opłaty.

W wykonaniu ww. orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, w art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy proponuje się w art. 93 ustawy – Prawo celne dodanie nowego ust. 1a oraz nadanie nowego brzmienia ust. 2.

W dodanym w art. 93 ust. 1a wprowadza się regulację określającą dolną i górną granicę opłaty za przechowywanie w depozycie urzędu celnego towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo celne. Zgodnie z dodanym przepisem, całkowita opłata za przechowywanie w depozycie urzędu celnego towaru zajętego na podstawie art. 30 ust. 1 nie może być wyższa od wartości celnej towaru i nie może być niższa od równowartości kwoty 10 euro.

Przepis art. 93 ust. 2 ustawy – Prawo celne, stanowiący upoważnienie dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia,

stawek opłat pobieranych przez organy celne, w obowiązującym brzmieniu zawiera wytyczną, w świetle której minister właściwy do spraw finansów publicznych, określając stawki opłat, uwzględni charakter czynności, za które opłaty te są pobierane. Pomimo, iż treść dotychczasowej wytycznej nie została zakwestionowana przez Trybunał Konstytucyjny, w zmienionym przepisie art. 93 ust. 2 proponuje się jej doprecyzowanie oraz uzupełnienie o przepis, zgodnie z którym minister właściwy do spraw finansów publicznych, określając, w drodze rozporządzenia, stawkę opłaty za przechowywanie towaru w depozycie lub w magazynie czasowego składowania prowadzonym przez organ celny uwzględni wartość celną towarów lub wartość rynkową towaru przechowywanego w depozycie lub w magazynie czasowego składowania prowadzonym przez organ celny, ustalaną na podstawie wartości rynkowej towaru identycznego lub podobnego. Określając natomiast stawkę opłaty za czynności przewidziane w przepisach prawa celnego wykonywane na wniosek osoby zainteresowanej, w miejscu innym niż urząd celny lub poza czasem pracy urzędu celnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni charakter tej czynności.

W przypadku przechowywania towaru w depozycie urzędu celnego przewiduje się, iż w rozporządzeniu wydanym na podstawie proponowanego art. 93 ust. 2 ustawy – Prawo celne stawka opłaty określona zostanie, tak jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie stawek opłat pobieranych przez organy celne, w formule procentowej z odniesieniem się, w przypadku towarów o statusie niewspólnotowym do wartości celnej towaru, a w przypadku towarów o statusie wspólnotowym do jego wartości rynkowej (5% wartości celnej lub wartości rynkowej towaru za każdy rozpoczęty miesiąc). Stawka ta będzie miała zastosowanie do wszystkich towarów przechowywanych w depozycie urzędu celnego, z tym że w przypadku towarów zajętych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo celne (którymi mogą być jedynie towary o statusie niewspólnotowym), gdy kwota opłaty obliczona za cały okres przechowywania przekroczy wartość celną towaru, organ celny pobierze opłatę ryczałtową równą wartości celnej towaru. Czas przechowywania w depozycie towarów zajętych do postępowania celnego w praktyce nie przekracza 3 – 4 miesięcy i tym samym całkowita opłata za przechowywanie takiego towaru nie powinna być wyższa niż 20% wartości

celnej towaru. Pobór opłaty w maksymalnej wysokości stanowiącej równowartość wartości celnej towaru dotyczyć będzie jedynie szczególnych i sporadycznych spraw, w których okres przechowywania towarów będzie dłuższy niż 20 miesięcy.

Określenie dolnej granicy opłaty za przechowywanie w depozycie urzędu celnego towaru zajętego w wysokości równowartości kwoty 10 euro (za cały okres przechowania) ma na celu zapewnienie pokrycia przynajmniej w części kosztów przechowywania towarów zajętych o małej wartości celnej (w praktyce poniżej 200 zł), ale o dużej masie i gabarytach. Kwota 10 euro jest najniższą z możliwych do ustalenia ze względu na zastrzeżenie zawarte w przepisach art. 55 pkt 1 i art. 93a ust. 3 ustawy – Prawo celne, iż nie pobiera się kwot niższych od 10 euro. W przypadku towarów o małej wartości celnej (dla przykładu 200 zł), opłata obliczona zgodnie z formułą procentową (5% wartości celnej towaru) za okres 4 miesięcy przechowywania wynosiłaby 40 zł i jak wyżej wskazano, nie mogłaby być pobrana. Z ww. względów dla uniknięcia takich sytuacji proponuje się ustalenie ryczałtowej opłaty o równowartości kwoty 10 euro za cały okres przechowywania towaru.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Podczas prac związanych z przygotowaniem ustawy nie wystąpiły przypadki zgłoszeń podmiotów zainteresowanych pracami na projektem ustawy, w trybie określonym w art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

Przedmiotowy projekt nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

I. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Nowelizacja oddziaływać będzie na podmioty prowadzące działalność w zakresie obrotu towarowego z państwami trzecimi oraz na organy celne.

II. Zakres konsultacji społecznych

Projekt ustawy był konsultowany z Radą Konsultacyjną Służby Celnej, Krajową Izbą Gospodarczą, Polską Izbą Spedycji i Logistyki, Polską Izbą Cła, Logistyki i Spedycji, organizacją Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan i Business Centre Club.

Na etapie konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag do treści przepisów zawartych w projekcie.

III. Zakres oceny skutków regulacji

1. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego. Zmiany proponowane w pkt 1 projektu ustawy, tj. uchylenie podstaw prawnych do poboru opłat z tytułu przeprowadzonych badań i analiz towarów dokonywanych w ramach prowadzonych kontroli celnych de facto nie spowodują uszczuplenia dochodów budżetu państwa w stosunku do dochodów z 2011 r. Z uwagi bowiem na niezgodność art. 92 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy – Prawo celne z przepisem unijnym, krajowy przepis prawa celnego nie był stosowany i organy celne od stycznia 2011 r. ww. opłat nie pobierały.

Nie przewiduje się również zmniejszenia przychodów budżetu państwa z tytułu zmiany w zakresie opłaty za przechowanie w depozycie towarów zajętych do postępowania celnego. Opłaty z tego tytułu de facto nie były pobierane od czasu złożenia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego, tj. od kwietnia 2010 r. Postępowania w sprawach, w których wydane zostały wcześniej postanowienia określające ww. opłatę

dotyczyły jedynie drobnych wykroczeń przemytniczych w ruchu przygranicznym i zostały przez organy celne zawieszane do czasu wydania wyroku przez Trybunał Konstytucyjny.

2. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

3. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ustawa nie będzie mieć wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

4. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionów.

IV. Źródła finansowania

Wejście w życie niniejszej ustawy nie wymaga dodatkowych źródeł finansowania.